

Beslisnota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Bindend adviesrecht gemeenteraad en verplichte participatie onder de Omgevingswet

Voorgesteld besluit

de Gemeenteraad besluit:

1. de buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aan te wijzen waarvoor een bindend adviesrecht van de gemeenteraad geldt zoals genoemd in bijlage II;
2. de buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aan te wijzen waarvoor verplichte participatie geldt zoals genoemd in bijlage II;
3. Hiervoor het Besluit bindend adviesrecht en verplichte participatie onder de Omgevingswet gemeente Wijchen vast te stellen.
4. 1 jaar na inwerkingtreding van de Omgevingswet te evalueren.
5. kennis te nemen van de participatiewijzer in bijlage IV;

Aanleiding

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is tot op heden voorzien op 1 juli 2022. Voor deze datum moet de gemeenteraad een aantal besluiten nemen over de rolverdeling tussen de gemeenteraad (raad) en het college van B en W (college) en over de rol die de omgeving krijgt (participatie). Concreet gaat het in deze beslisnota om de categorieën van gevallen waarvoor de gemeenteraad bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten een bindend advies geeft en er sprake is van verplichte participatie.

De besluiten moeten voor 1 juli 2022 genomen zijn om ook na de inwerkingtreding van de Omgevingswet ruimtelijke activiteiten goed te kunnen beoordelen. Neemt de raad geen besluit, dan is in geen enkel geval advies verplicht en is het dus geheel de bevoegdheid van het college om te besluiten over buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Ook moet de raad besluiten bij welke categorieën van gevallen participatie verplicht is. Het is daarom praktisch niet mogelijk om de uitkomst van de gemeenteraadsverkiezingen af te wachten en de besluiten door een nieuw gekozen raad te laten nemen. De tijd na de vorming van een nieuwe coalitie en de datum van 1 juli biedt niet de ruimte om deze besluiten voor te bereiden en te nemen.

In bijlage I vindt u een toelichting op het bindend adviesrecht en verplichte participatie en worden deze geplaatst in het brede kader van de Omgevingswet en het omgevingsplan. Aan de orde komen de mogelijkheden om af te wijken van het omgevingsplan en het bindend adviesrecht dat de gemeenteraad heeft bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten. Daarnaast is in bijlage I ook een toelichting over participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten opgenomen.

In bijlage II staat het voorgestelde besluit, dat is de voorkeursvariant. In bijlage III vindt u twee alternatieven, een minimale en een maximale variant.

Eerdere besluiten

Datum	Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)
11-02-2021	Ambitieniveau en informatie over te nemen besluiten
11-02-2021	Toezegging Data van besluitvorming Omgevingswet
22-04-2021	Overgangperiode Omgevingsplannen Wijchen
30-09-2021	Landelijk uitstel invoering Omgevingswet en bestuurlijke kalender

Gewenst resultaat

Vaststellen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waarvoor advies met instemming van de gemeenteraad nodig is en/ of participatie verplicht is.

1. Verplicht advies bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten**Argumenten***1.1 Uitgangspunten voor opstellen lijst gevallen verplicht advies*

Uitgangspunt bij het opstellen van de voorkeursvariant is dat de ruimtelijke uitstraling van de opgenomen gevallen groter is dan alleen de aangrenzende percelen en/of er sprake is van maatschappelijke impact.

1.2 De voorkeursvariant sluit aan bij de huidige werkwijze

De voorkeursvariant kent meer gevallen dan de huidige lijst van gevallen waarvoor een Verklaring van geen bedenkingen is vereist. Wij adviseren de huidige lijst niet ongewijzigd over te zetten. De voorkeursvariant bevat initiatieven die nu met een wijziging van het bestemmingsplan worden toegestaan. In die gevallen is de raad op dit moment dus ook bevoegd. Wij verwachten dat de buitenplanse omgevingsplanactiviteit vaak gebruikt zal worden voor deze initiatieven. Deze bestemmingsplannen zijn de laatste jaren in de raad altijd hamerstukken gebleken.

De minimale variant en de maximale variant sluiten niet aan bij huidige bevoegdheidsverdeling tussen college en raad.

1.3 Niet onevenredig veel werklast

De voorkeursvariant levert geen onevenredige werklast op ten opzichte van de huidige situatie. De meest voorkomende categorieën zijn woningen (nummer 2 en 3) en gebruikswijziging van bestaande gebouwen (nummer 4). De andere categorieën komen weinig tot zelden voor.

De maximale variant heeft meer impact op de werklast van de gemeenteraad. Ook is meer ambtelijke inzet nodig en zullen de leges voor initiatiefnemers hoger worden.

1.4 Geen onevenredige vertraging procedures

Bij verplicht bindend advies duurt de vergunningprocedure langer waardoor aanvragers langer moeten wachten op een besluit. De maximale variant past niet bij één van de verbeterdoelen van de Omgevingswet om sneller besluiten te nemen.

1.5 College en raad staan meestal op een lijn in gevallen waar om een Verklaring van geen bedenkingen is verzocht

Uit recente ervaringen (afgelopen 3 jaar) blijkt dat college en raad vrijwel altijd op een lijn zitten in gevallen waar om een Verklaring van geen bedenkingen is verzocht. De maximale variant met ruimer adviesrecht voor vooral kleinere gevallen met minder impact is dan ook niet noodzakelijk. De raad stuurt dan minder op hoofdlijnen en de besluitvorming zal langer duren. Zie ook onder 1.3.

1.6 De voorkeursvariant sluit aan bij advies inhoudelijk deskundigen over de invoering van de Omgevingswet

Deskundigen adviseren om te starten met een omzetting van de huidige Vvgb-lijst en daarbij aanpassingen te doen op basis van recente ervaringen. Zodra uw raad de omgevingsvisie, eventuele omgevingsprogramma's en het omgevingsplan heeft vastgesteld, ligt duidelijk vast op welke onderwerpen uw raad wil sturen. Op basis van uit deze beleidscyclus te verkrijgen informatie kunnen vervolgens categorieën van gevallen worden geschrapt of toegevoegd aan de voorgestelde voorkeursvariant.

2. Verplichte participatie bij buitenplanse omgevingsplanactiviteiten

Argumenten

2.1 Verplichte participatie in gevallen met een maatschappelijke impact

Alleen in gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten waar naar verwachting belanghebbenden inspraak in willen hebben en waarover nooit eerder participatie heeft plaatsgevonden, willen wij participatie verplicht stellen.

De grote overlap met de lijst van gevallen waarvoor de gemeenteraad gebruik wil maken van haar adviesrecht is geen toeval omdat voor beiden de maatschappelijke impact een van de uitgangspunten is. Bovendien is het overzichtelijker.

Initiatiefnemers en belanghebbenden kunnen bij de verplichte participatie gebruik maken van de 'participatiewijzer' die daarvoor is opgesteld. Voor meer informatie hierover verwijzen wij naar de stukken in bijlage IV.

Bij verplichte participatie eisen we participatie van minimaal het niveau 'meedenken'. Dit leggen we vast in het besluit. Het niveau 'informereren' dat voorafgaat aan het niveau 'meedenken' beschouwen wij niet als participatie.

2.2 Verplichte participatie alleen in gevallen waar participatie ook bijdrage kan leveren aan discussie/inhoudelijke afweging

Door middel van participatie moet ook invloed op het uiteindelijke initiatief mogelijk zijn. In gevallen waarin er geen afwegingsruimte is of enkel gesloten normen gelden, kan participatie niet tot een wijziging van het initiatief leiden.

3.1 Wij evalueren de categorieën van gevallen waarvoor de gemeenteraad een bindend advies geeft en er sprake is van verplichte participatie na een jaar

De voorkeursvariant vormt in onze ogen een goed vertrekpunt om ervaring met de Omgevingswet op te doen. Op dit moment is nog veel onduidelijk. Over een jaar heeft uw raad naar verwachting meerdere adviezen afgegeven en is een evaluatie mogelijk. Op dat moment kan uw raad bezien of een inperking of juist uitbreiding van de lijst wenselijk is.

Tegenargumenten en risico's

1.1 U kunt ook kiezen voor een minimale variant.

In bijlage III staan twee varianten. De eerste is de minimale variant. Dit is een hele korte lijst. Hier staan alleen initiatieven met een grote maatschappelijke impact. Bijvoorbeeld de bouw van meer dan 10 nieuwe woningen. Ter vergelijking: in de voorkeursvariant is bindend advies verplicht bij de bouw van meer dan 2 nieuwe woningen. Veel andere initiatieven staan helemaal niet op deze lijst, zoals uitbreiding van agrarische en niet-agrarische bedrijven.

Ook is in deze variant alleen sprake van verplichte participatie voor initiatieven die een grote maatschappelijke impact hebben. Kleinere initiatieven waarvan de gevolgen verder gaan dan de eigen perceelsgrenzen zijn niet opgenomen.

Het voordeel van deze variant is dat het snelle vergunningverlening mogelijk maakt. Bovendien sluit het goed aan bij het uitgangspunt van de Omgevingswet. Namelijk dat de raad stuurt op hoofdlijnen, en niet besluit over middelgrote of kleine plannen.

Toch is dit niet de voorkeursvariant. Deze lijst sluit niet aan bij de huidige bevoegdheidsverdeling. We verwachten dat de buitenplanse omgevingsplanactiviteit vaak gebruikt zal worden voor initiatieven die nu met een wijziging van het bestemmingsplan worden toegestaan. In die gevallen is de raad op dit moment ook bevoegd.

1.2 U kunt ook kiezen voor een maximale variant.

In bijlage III staan twee varianten. De tweede is de maximale variant. Dit is een lange lijst aan categorieën van initiatieven. De grens ligt lager dan bij de voorkeursvariant. Het gaat bijvoorbeeld over een initiatief voor onzelfstandige woonruimtes (transformatie of nieuwbouw). Hiervoor geldt geen ondergrens. In de voorkeursvariant is bindend advies pas verplicht bij meer dan 5 onzelfstandige woonruimtes.

Ook is in deze variant sprake van meer gevallen waarvoor verplichte participatie aan de orde is. Dit betekent een verzwarende van de aanvraagprocedure voor initiatiefnemers voor gevallen waarbij sprake is van beperkte ruimtelijke uitstraling en/ of maatschappelijke impact.

Toch is dit niet de voorkeursvariant. Het sluit niet aan bij het uitgangspunt van de Omgevingswet dat de raad stuurt op hoofdlijnen.

Bovendien heeft een ruim gebruik van het bindend adviesrecht praktische consequenties: de vergunningprocedures duren langer dus een aanvrager moet langer wachten op zijn besluit, er is meer ambtelijk inzet nodig, dus de leges worden hoger, en de werkdruk voor uw raad wordt hoger.

Financiële gevolgen

N.v.t.

Communicatie

Na inwerkingtreding van de omgevingswet zal de *participatiewijzer* breed gedeeld worden.

Openbaar

Zaaknummer: 72069

Inwonersparticipatie

N.v.t.

Uitvoering of Vervolgstappen

het Besluit bindend adviesrecht en verplichte participatie Omgevingswet gemeente Wijchen wordt gepubliceerd in het elektronische Gemeentebblad. Het Besluit treedt in werking op het moment dat de Omgevingswet ook in werking treedt (naar verwachting 1 juli 2022).

Het college zal na inwerkingtreding van de Omgevingswet tijdig een voorstel doen om het Besluit bindend adviesrecht en verplichte participatie Omgevingswet gemeente Wijchen na een jaar te evalueren.

Aanvraagformulieren en interne werkprocessen zullen worden aangepast aan het werken met het bindend advies en de verplichte participatie.

Geheimhouding

Niet van toepassing

Voorstel Advies

